

An impressionist painting of a rural landscape. In the foreground, several large haystacks are rendered with thick, textured brushstrokes in shades of brown, tan, and yellow. A dirt path or road leads from the bottom right towards the center, flanked by green grass. In the middle ground, a wooden fence runs across the scene. The background features a lush green field, a line of dark trees, and a church spire visible in the distance under a bright, cloudy sky. The overall style is characterized by vibrant colors and visible painterly textures.

Nunspeet

schildersdorp

W BOOKS

Nunspeet

schildersdorp

Buitenatelier Elspeet	12
Rondom logement	
De Valk in Nunspeet	59
Een nieuwe generatie	126
Oprichting Vrije	
Academie 1968	172
Schilders in Putten	182
Schilders in Oldebroek	19
Epiloog	210

De schilderkunst die geïnspireerd is door het landschap van de noordelijke Veluwe rondom Nunspeet is te plaatsen in de traditie van kunstenaarskolonies die in de 19e eeuw overal in Europa ontstonden. Meer en meer kunstenaars schilderden hun landschappen ter plaatse ‘en plein air’ in plaats van in het atelier. Tegen het einde van de 19e eeuw vormde zich ook in Nunspeet een kunstenaarskolonie.

Tot voor kort was het nauwelijks bekend dat er op de noordelijke Veluwe een kunstenaarskolonie te vinden was. In 1996 verscheen het boek ‘Een speurtocht . . . Kunstenaars op de Noordwest Veluwe’ door Klaas Roodenburg, waardoor het fenomeen regionaal meer bekend werd. Sinds 2014 toont het Noord-Veluws Museum het werk van de kunstenaars die in Nunspeet een inspirerende omgeving vonden en een kunstenaarskolonie vormden. Sindsdien zijn een aantal monografieën uitgegeven over individuele kunstenaars, zoals Ben Vieggers, Jan van Vuuren en Arthur Briët. Een publicatie waarin het verhaal van schildersdorp Nunspeet overzichtelijk wordt gepresenteerd was er nog niet. Daarom nodigt dit boek met een schat aan fraaie afbeeldingen uit tot een hernieuwde visie op de kunstenaarskolonie Nunspeet in de 19e eeuw en de ontwikkelingen van het schildersdorp tot ver in de 20e eeuw.

In *Nunspeet schildersdorp* zijn de kunstwerken min of meer chronologisch gerangschikt. Na een algemene inleiding wordt ingegaan op het ‘buitenatelier’ Elspeet, de schilders rondom logement De Valk in Nunspeet, een nieuwe generatie kunstenaars na de Eerste Wereldoorlog en de oprichters van de Vrije Academie Nunspeet in 1968. Daarnaast worden de schilders van twee andere Noord-Veluws dorpen, Putten en Oldebroek, belicht.

Er is wat kunstenaars betreft niet naar volledigheid gestreefd. Er is vooral gekozen voor de kunstenaars waarvan werk in de collectie van het Noord-Veluws Museum aanwezig is. De afgebeelde kunstwerken komen voor een groot deel uit de eigen collectie van het Noord-Veluws Museum en de Gemeente Nunspeet. De overige afbeeldingen komen uit andere collecties van particulieren, musea en kunsthandels. We zijn hen zeer erkentelijk voor hun medewerking.

Erik Stotijn

Directeur Noord-Veluws Museum, Nunspeet

**SIENTJE MESDAG-VAN HOUTEN
(1834 GRONINGEN – DEN HAAG 1909)**

Sientje Mesdag-van Houten was samen met Hendrik Willem Mesdag (1831-1915) al aan het begin van hun kunstenaarsbestaan naar de kunstenaarskolonie Oosterbeek getrokken om daar in de natuur te werken. Vanaf 1875 was Sientje 's zomers regelmatig aan het werk op Veluwe, in de omgeving van het Nunspeet, Putten en Hattem. Met een rijtuig trok ze de heide op. Opvallend bij Sientje was de voorliefde voor motieven als schaapskooien en kuddes in het Veluwse en Drentse landschap. De speling van het licht op de wollige vacht van de beesten stak mooi af tegen het landschap

waar ze in liepen. Sientje schilderde met forse strek en gebruikte een rijk, donker palet. Haar landschappen zijn niet verfijnd weergegeven, maar eigenzinnig en stoer. Bomen interesseerden haar eveneens en ze wist goed het karakter van iedere boomsoort te treffen.

Sientje Mesdag-van Houten,
Heide met schapen, 1880-1909. Olieverf op doek,
88 x 180 cm. Collectie Panorama Mesdag

> **Sientje Mesdag-van Houten,**
Bosgezicht in de winter, 1880-1909. Olieverf op doek,
60 x 50,5 cm. Collectie Groninger Museum

Herman van der Weele,
*Trekos voor een boerenkar op de
Veluwe*, ongedateerd. Olieverf
op doek, 50 x 72 cm. Collectie
CODA, Apeldoorn

> **Herman van der Weele,**
Ochtendgloren, ongedateerd.
Aquarel, 40 x 33 cm. Collectie
Noord-Veluws Museum

Willy Martens, *Boerenvrouw bij waterput*, ongedateerd. Olieverf op doek, 50 x 40 cm. Collectie Noord-Veluws Museum

> **Willy Martens,** *Twee jonge vrouwen uit Vierhouten*, ongedateerd. Olieverf op doek, 125 x 85 cm. Collectie Museum Arnhem

Jan van Vuuren, *Bospad*,
ongedateerd. Olieverf op doek,
50,5 x 60,5 cm. Collectie
Gemeente Nunspeet

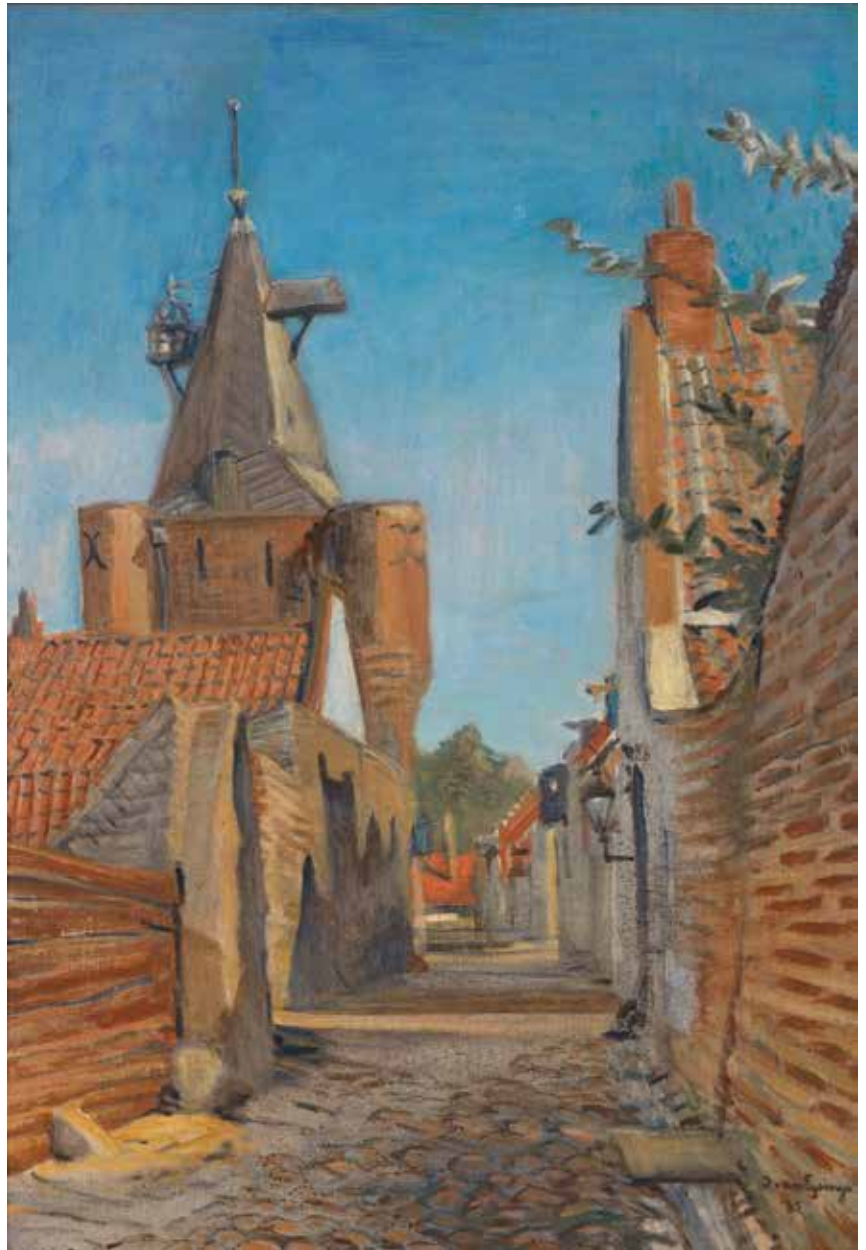
> **Jan van Vuuren**,
Landweg met boerin, ongeda-
teerd. Olieverf op doek, 51,5 x
40,5 cm. Collectie Noord-Veluws
Museum: Schenking uit de nala-
tenschap van Marty Nord-Olthuis
(1918 – 2006)

< **Ima van Eysinga**, *Herder Willem Mouw met schapen bij de molen in Elspeet*, 1920. Olieverf op doek, 90 x 100 cm. Collectie Historisch Museum Elspeet

Ima van Eysinga, *Straatje in Elburg*, 1935. Olieverf op paneel, 72 x 53 cm. Collectie Noord-Veluws Museum

colofon

Nunspeet schildersdorp verschijnt ter gelegenheid van het vijfsjarig bestaan van het Noord-Veluws Museum, Nunspeet.

UITGAVE

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com
i.s.m.

Noord-Veluws Museum, Nunspeet
contact@noord-veluws-museum.nl
www.noord-veluws-museum.nl

TEKST

Margot Jongedijk
Lies van de Beek

VORMGEVING

Miriam Schlick

FOTOGRAFEN

Joop van Putten
Rik Klein Gotink
Tjaard Heikens (Noord-Veluws Museum)
Hans Wijninga, Arnhem
Foto Marc Pluim Fotografie, Velp (voor Museum Arnhem blz. 31)
Foto: Roland Spek (Museum Geelvinck) foto blz. 74-75
Berend Jan Stijf (Heerder Historische Vereniging)
Eelco Boeijsing (Hellendoorn)

© 2019 WBOOKS Zwolle /

Noord-Veluws Museum
Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2019.

ISBN 978 94 625 8352 8
NUR 646

noord-veluws
museum

LITERATUURLIJST

Lies van de Beek, Margot Jongedijk, Harry Tijssen, *Kunstenaresen op de noordelijke Veluwe, 1880-1950*, 2017
Jeroen Kapelle, *Tuin, thee en atelier. Schildersechtpaar Jan Kleintjes en Hedwig Kleintjes-van Osselen*, 1999
Klaas Roodenburg, *Kunstenars op de noordwest Veluwe. Een speurtocht... / ...Het vervolg...*, 1996
Williëtte Wolters-Groeneveld, *Arthur Briët: 'Rembrandt van de Veluwe'*, 2019
Williëtte Wolters-Groeneveld, *Door de ogen van Ben Viegiers (1886-1947)*, 2014
Williëtte Wolters-Groeneveld, *Jan van Vuuren in perspectief*, 2016
Stil, Leven en werk Chris ten Bruggen Kate, 2013. Met teksten van Aart Vierhout, Margaretha Coornstra en Linda Trip.

IN DEZE REEKS VERSCHENEN

Schilderkunst in Laren
Rondom de Bergense School
De schilders van De Ploeg
De schilders van Domburg
De schilders van Drenthe
De schilders van Staphorst
De schilders van Dongen
De schilders langs de IJssel
De schilders van de Veluwezoom
Barbizon van het Noorden

Nunspeet heeft een rijk verleden als kunstenaarskolonie. Vanaf 1880 streken vele kunstenaars hier neer. ‘Was het niet dat ik met Voerman afgesproken had een schilderij met beesten te maken, dan was ik allang hiervandaan en zat ik in Nunspeet’, schreef kunstschilder Willem Tholen in 1885.

Geheel in lijn met de rond 1900 heersende opvattingen zochten kunstenaars naar de puurheid van het landleven en de ongerepte natuur. Door de aanleg van een spoorlijn was vanaf 1863 de bereikbaarheid van Nunspeet verzekerd. De eerste generatie schilders in Nunspeet, met namen als Herman van der Weele, Arthur Briët, Jan

van Vuuren, Marie Wandscheer en Willy Martens, zorgde voor een rijke nabloeï van de Haagse School. Na de Eerste Wereldoorlog vestigde een tweede generatie kunstenaars zich in Nunspeet: Jos Lussenburg, Ben Viegers, Frans Huysmans en Chris ten Bruggen Kate.

De aanwezigheid van zoveel beeldend kunstenaars had als neveneffect de oprichting in 1968 van een nog altijd intensief bezochte Vrije Academie Nunspeet. In 2014 werd direct aan deze academie het Noord-Veluws Museum gebouwd, waar de kunstwerken te zien zijn van de kunstenaars die op de noordelijke Veluwe een inspirerende omgeving vonden.

noord-veluws
museum

WWW.WBOOKS.COM